«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ жанындағы медицина колледжі

Силлабус: «Функционалды мүмкіндіктерін жақсарту»

Мамандық: 009130100 «Мейіргер ісі»
Біліктілік: 5AB09130101 «Мейіргер ісінің қолданбалы бакалавры»
Оқу түрі: күндізгі
Оқытудың нормативтік мерзімі: 3 жыл 6 ай
Циклдер және пәндердің индексі: АП 20
Курс: 3
Семестр: 6
Пән: «Функционалды мүмкіндіктерін жақсатру»
Бақылау түрі: Емтихан
Жалпы еңбек сыйымдылығы сағат/кредит KZ: 72/3
Аудитория: 18
Симуляция: 54

Шымкент, 2025 ж.

«Функционалды мүмкіндіктерін жақсатру» пәні бойынша силлабус 2023 жылғы МЖМБС негізінде құрастырылды.

Тіркеу нөмірі: 19

Мамандығы: 009130100 «Мейіргер ісі»

Біліктілігі: 5AB09130101 «Мейіргер ісінің қолданбалы бакалавры»

Оқытушы: Шоланбаева Назерке Жорабекқызы

Силлабус «Мейіргер ісі-1» кафедрасы мәжілісінде қаралды.

Хаттама № 1 «27» 08 2025 ж.

Кафедрасының меңгерушісі: ______________ Б.Д. Серикова

Силлабус ПЦК мәжілісінде қаралды.

Хаттама № 1 «27» 08 2025ж.

ПЦК төрайымы: ______________ Г.Н. Айбекова

Әдістемелік кеңес мәжілісінде бекітілді.

Хаттама № 1 «27» 08 2025 ж.

Әдістемелік кеңес төрайымы: ______________ Г.О. Мамбеталиева

1.1 Оқытушылар жөнінде мәлімет

№	Аты-жөні	Ғылыми дәрежесі	Қызметі	Оқитын курсы	Электронды мекен-жайы
1.	Серикова Бағдат Джулдибаевна	магистр	Бөлім басқарушысы	«Мейіргер ісі» қолданбалы бакалавр пәндері	Bagi_d90@mail.ru
2	Бақтияр Айгүл Өтегенқызы	Жоғары санаттағы дәрігер	оқытушы	«Мейіргер ісі» қолданбалы бакалавр пәндері	Mers_086@mail.ru
3	Шоланбаева Назерке Жорабекқызы	магистр	оқытушы	«Мейіргер ісі» қолданбалы бакалавр пәндері	Nazzhanbolat@mail.ru
4	Хайдаркулова Гулноза Ахмаджановна	магистр	оқытушы	«Мейіргер ісі» қолданбалы бакалавр пәндері	medreferat.com@mail.ru
5	Аман Балнұр Жақсымұратқызы	магистр	оқытушы	«Мейіргер ісі» қолданбалы бакалавр пәндері	Altyn_ai1601@mail.ru
6	Қадырова Жанар Нұржауқызы	магистр	оқытушы	«Мейіргер ісі» қолданбалы бакалавр пәндері	Kadyrova.zhanar@list.ru
7	Жулбарисова Гулзада Уразқызы	бакалавр	оқытушы	«Мейіргер ісі» қолданбалы бакалавр пәндері	zhulbarisova007@mail.ru
8	Тоқбай Арайлым Әбдікерімқызы	бакалавр	оқытушы	«Мейіргер ісі» қолданбалы бакалавр пәндері	arailym_kerimovna@mail.ru
9	Әбдіғани Алтынай Нұрбекқызы	бакалавр	оқытушы	«Мейіргер ісі» қолданбалы бакалавр пәндері	Altyn_ai1601@mail.ru
10	Сейілхан Айдана Сейілханқызы	бакалавр	оқытушы	«Мейіргер ісі» қолданбалы бакалавр пәндері	aidana_seyilhan@mail.ru
11	Құлжанова Жансұлу Еркінбекқызы	бакалавр	оқытушы	«Мейіргер ісі» қолданбалы бакалавр пәндері	suluzhanim@mail.ru

2. Пәннің саясаты:
студент талаптарды орындау керек:

№	Студенттерге қойылатын талап	Орындамаған жағдайда айыптау шаралары
1	Себепсіз сабақ қалдыру рұқсат етілмейді.	Тәжірибелік сабақты себепсіз қалдырған жағдайда бж қойылады.
2	Себеп бойынша қалдырылған сабақтарды өз уақытысында өтеу.	Себепті қалдырылған сабақтар тек деканат рұқсатымен (өтеу қағазы) өтеледі.

3	Дәріс және тәжірибелік сабақтарға уақытылы келу.	Студент 5 минуттан артық кешіксе сабаққа жіберілмейді.Оқу журналына және дәріс журналына бж қойылады.
4	Студенттің сыртқы келбеті талапқа сай болуы (халат, колпак, ауыстыратын аяқ киім және т.б.).	Студенттің сыртқы көрінісі талапқа сай болмаған жағдайда сабаққа немесе дәріске жіберілмейді және тәжірибелік журналда немесе дәріс журналында бж қойылады.
5	Студентте медициналық санитарлық кітапшаның болуы.	Медициналық санитарлы кітапшасыз студент клиниканың бөлімшеріне жіберілмейді және тәжірибелік журналға бж қойылады.
6	СӨЖ тапсырмаларын өз уақытында тапсыру.	СӨЖ өз уақытында тапсырылмаса жұмыс қабылданбайды және 0 балл қойылады.
7	Студент оқытушыларға, курстастарына сыйластық пен қарауы қажет.	Студент құрметсіздік танытқан жағдайда, бұндай мінез-құлқы кафедра жиналысында талқыланады, деканатқа және ата-анасына жеткізіледі.
8	Кафедраның мүліктеріне студенттердің қамқорлық жасауы.	Мүліктерді бұзған жағдайда, студент өз күшімен қалпына келтіреді.

ПӘННІҢ ПРЕРЕКВИЗИТТЕРІ МЕН ПОСТРЕКВИЗИТТЕРІ

Пәннің пререквизиттері
1. Әлеуметтік-маңызды аурулар;
2. Үй жағдайындағы мейіргер күтімі;
3. Денсаулықты нығайту:
4. Пациенттерді үйрету;

Пәннің постреквизиттері
1. Мейіргер ісіндегі менеджмент;
2. Дәлелді мейіргерлік практика;
3. Дипломдық жұмысты орындау.

3. Оқыту мақсаттары:

Студенттерге науқастардың функционалдық мүмкіндіктер ұғымын, оны бағалау әдістерін, сондай-ақ функционалдық бұзылыстар кезінде қолданылатын қалпына келтіру тәсілдерін меңгерте отырып, мейіргерлік көмекті жоспарлау және тиімді ұйымдастыру дағдыларын қалыптастыру.

Пәнді оқытудың соңғы нәтижесі:

Теория:

1. Ұлттық және халықаралық стратегиялар мен ұсынымдар денсаулықты нығайту және оңалту бойынша жұмысты қалай басқаратынын түсінеді және мейірбикелік жұмыста ұсынымдарды пайдалана алады. КҚ-4.

Клиникалық тәжірибе:

1. Функционалдық мүмкіндіктерді жақсарту үшін қазіргі заманғы технологияларға қажеттілікті айқындайды, туындайтын проблемалардың шығармашылық шешімдерін табады. БҚ-4.
2. Пациенттердің/клиенттердің функционалдық қабілетін бағалауға және оңалтуды қолдау үшін оқытудың тиімді әдістерін таңдауға қабілетті. КҚ-4.
3. Ағылшын тілінде Intermediate деңгейінде коммуникацияларды пайдалана отырып,

қоғам деңгейінде денсаулықты нығайту саласындағы стратегиялар мен саясаттарды насихаттауға қатысуға дайындығын көрсетеді. КҚ-4.

Құзыреттіліктер:

1. БҚ-4. Инновация.
2. ПК-4. Денсаулықты нығайту.
3. ПК-5. Оқыту және басшылық.

Курстың қысқаша мазмұны: 1.Функционалдық қабілеттер. Функционалдық қабілеттерін қолдау әдістері. 2.Оңалту іс-шаралар жүргізу кезінде мейіргердің міндеті. Психологиялық оңалту мәселелері, оның түрлері мен әдістері. 3. Оңалту принциптері мен әдістері. Оңалту жоспары. 4. Жүрек – қантамыр жүйесінің патологиясы бар науқастарды оңалтудың жалпы принциптері. 5. Орталық және шеткері жүйке жүйесінің патологиясы бар науқастардың реабилитациясының негізгі принциптері. 6. Зәр шығару жүйесі және бүйректің патологиясы бар науқастардың реабилитациясының негізгі принциптері. 7. Акушерлік-гинекологиялық науқастарға оңалту жүйесін ұйымдастыру. 8. Хирургиялық және травматологиялық саладағы науқастарды реабилитациясының негізгі принциптері. 9. Қимыл – қозғалысы шектелген науқастарды реабилитациясының негізгі принциптері. 10. Тыныс алу жүйесінде патологиясы бар науқастардың реабилитациясының негізгі принциптері.

4.1Аудиториялық сабақтың тақырыбы мен мазмұны

№	Аудиториялық тақырыптың атауы	Қысқаша мазмұны	Сағат саны
1	Кіріспе. Функционалдық қабілеттер. Функционалдық қабілеттерін қолдау әдістері.	Функционалдық қабілеттерін қозғалыс, өзін-өзі күту, қоршаған ортамен байланыс, когнитивті және әлеуметтік функцияларды бағалау, қолдау және дамыту жолдарын қарастыру. Функционалдық қабілет ұғымы және оның түрлері. Әртүрлі жастағы және әртүрлі аурулармен ауыратын пациенттердің функционалдық шектеулерін бағалау әдістері. Функционалдық қабілеттерді қолдауға арналған оңалту шаралары (емдік дене жаттығулары, еңбек терапиясы, психоәлеуметтік қолдау). Мейіргерлік көмектің рөлі мен араласу әдістері. Функционалдық тәуелділікті төмендетуге бағытталған заманауи технологиялар мен тәсілдер (техникалық көмекші құралдар, цифрлық бақылау жүйелері).	2
2	Оңалту іс-шаралар жүргізу кезінде мейіргердің міндеті. Психологиялық оңалту мәселелері, оның түрлері мен әдістері.	Мейіргердің рөлін, міндеттерін және психологиялық қолдау әдістерін қарастыру. Науқастардың физикалық, психологиялық және әлеуметтік тұрғыдан қалпына келуіне бағытталған кешенді оңалту іс-шараларын ұйымдастыру. Оңалту түсінігі, мақсаттары және кезеңдері; Оңалту шараларын жүргізудегі мейіргердің міндеттері: бағалау,	2

		күтім жоспарын әзірлеу, орындау, нәтижесін бақылау және түзету; Психологиялық оңалтудың мәні және оның науқастың қалпына келу үдерісіндегі маңызы; Психологиялық оңалтудың негізгі түрлері: эмоционалдық, когнитивті, мінез-құлықтық және әлеуметтік оңалту; Жеке және топтық психологиялық қолдау әдістері (сұхбат, мотивациялық кеңес, т.б.).	
3	Оңалту принциптері мен әдістері. Оңалту жоспары.	Оңалтудың мақсаттары, негізгі қағидаттары (жекешелік, жүйелілік, кезеңділік, қолжетімділік, дәлелділік). Медициналық, физикалық, психологиялық, әлеуметтік және кәсіби оңалту түрлері.Оңалтуда қолданылатын негізгі әдістер (емдік дене шынықтыру, еңбек терапиясы, логопедия, арт-терапия, т.б.).Пациенттің жағдайын бағалау негізінде оңалту жоспарын әзірлеу.Оңалту жоспарының құрылымы, кезеңдері және мақсатқа бағытталған тәсілдері. Оңалту нәтижелерін бағалау және түзету енгізу жолдары.	2
4	Жүрек – қантамыр жүйесінің патологиясы бар науқастарды оңалтудың жалпы принциптері.	Кардиологиялық оңалтудың кезеңдері, оңалту бағдарламаларын ұйымдастыру жолдары және жүрек ауруларының қайталануын болдырмауға бағытталған алдын алу шаралары. Жүрек-қантамыр жүйесі патологиясының негізгі түрлері (жүректің ишемиялық ауруы, инфаркт, гипертония, жүрек жеткіліксіздігі және т.б.); Кардиологиялық оңалтудың мақсаттары мен кезеңдері (стационарлық, амбулаториялық, үй жағдайындағы кезеңдер). Физикалық жүктемені реттеу, емдік дене жаттығулары, тыныс алу гимнастикасы және жүрекке түсетін салмақты бақылау әдістері. Тамақтану, психологиялық қолдау, зиянды әдеттерден арылуға өмір салтын түзету тәсілдері. Мейіргердің оңалту жоспарын құрудағы және бақылау жүргізудегі рөлі.	2
5	Орталық және шеткері жүйке жүйесінің патологиясы бар науқастардың реабилитациясының негізгі принциптері. **Аралық бақылау-1.**	Орталық және шеткері жүйке жүйесі патологиялары (инсульт, склероз, нейропатиялар, парездер мен параличтер, жұлын зақымдары). Реабилитацияның негізгі принциптері ерте араласу, үздіксіздік, кешенділік, мультидисциплинарлық тәсіл, пациентке бағытталған күтім; Қозғалыс белсенділігін	2

		қалпына келтіру: кинезотерапия, жаттығулар, теңгерімді қалпына келтіру әдістері; Тіл, көру, есту, сөйлеу, зейін мен есте сақтау функцияларын түзету тәсілдері;Шеткері жүйке жүйесі зақымдалған науқастарға күтім: сенсорлы-моторлық қайта жаттықтыру, тері күтімі, асқынулардың алдын алу; Психоэмоциялық қолдау, туыстармен жұмыс және әлеуметтік бейімдеу;Мейіргердің реабилитациялық топ құрамындағы орны мен міндеттері.	
6	Зәр шығару жүйесі және бүйректің патологиясы бар науқастардың реабилитациясының негізгі принциптері.	Бүйрек қызметі бұзылған науқастардың физикалық, психологиялық және әлеуметтік жағдайын қалпына келтіруге бағытталған кешенді оңалту шараларын ұйымдастыру жолдарын меңгеру. Бүйрек және зәр шығару жүйесінің патологиялары (созылмалы бүйрек жеткіліксіздігі, нефрит, пиелонефрит, уролитияз, нефропатиялар және т.б.); Диализден кейінгі және трансплантациядан кейінгі кезеңдердегі оңалту ерекшеліктері; Оңалтудың негізгі принциптері: кешенділік, кезеңділік, жүйелілік, жеке көзқарас, мультидисциплинарлық тәсіл; Диеталық терапия, сұйықтықты реттеу, физикалық белсенділікті қалпына келтіру; Мейіргерлік бақылау: диурезді бақылау, гипертензияның алдын алу, асқынуларды ерте анықтау; Психологиялық және әлеуметтік қолдау, өмір сапасын арттыруға бағытталған әдістер; Науқасты үй жағдайында оңалту және өзін-өзі күтуге бейімдеу жолдары.	2
7	Акушерлік-гинекологиялық науқастарға оңалту жүйесін ұйымдастыру.	Акушерлік-гинекологиялық науқастардың оңалтуға мұқтаж негізгі санаттары (жүктілік және босану кезіндегі асқынулар, түсік, жатыр операциялары, бедеулік, эндометриоз, онкогинекологиядан кейінгі жағдайлар және т.б.); Оңалту жүйесінің негізгі принциптері: қауіпсіздік, кезеңділік, жүйелілік, кешенділік, жеке тәсіл; Босанғаннан кейінгі және операциялық кезеңнен кейінгі оңалту ерекшеліктері; Гормоналды, психоэмоциялық және жыныстық функцияларды қалпына келтіру жолдары; Физиотерапия, емдік дене жаттығулары, диета, фармакотерапия және психологиялық қолдау әдістері;	2

		Мейіргердің оңалту шараларын жоспарлаудағы және жүзеге асырудағы рөлі; Әйелдің отбасына, еңбекке және әлеуметтік өмірге бейімделуіне көмектесу.	
8	Хирургиялық және травматологиялық саладағы науқастарды реабилитациясының негізгі принциптері.	Абдоминалды, торакалды, нейрохирургиялық операциялардан кейінгі оңалту. Жарақаттан кейінгі қалпына келтіру шаралары. Операциядан кейінгі асқынулардың алдын алу: өкпе ателектазы, тромбоз, инфекциялар және т.б. Травматологиялық науқастарды оңалтудың негізгі аспектілері: Сүйек сынуы, буын шығуы, байлам зақымданулары кезіндегі оңалту. Иммобилизациядан кейінгі бұлшықет пен буын функцияларын қалпына келтіру. Арнайы жаттығулар мен механотерапия.	2
9	Қимыл – қозғалысы шектелген науқастарды реабилитациясының негізгі принциптері. **Аралық бақылау-2.**	Қимыл–қозғалыс шектеулері: себептері мен түрлері (ортопедиялық, неврологиялық, жарақат салдары, егде жас). Қимыл белсенділігінің адам өміріндегі маңызы. Оңалтудың мақсаты мен маңыздылығы: функцияны қалпына келтіру, тәуелсіздікті арттыру, асқынулардың алдын алу.	1
10	Тыныс алу жүйесінде патологиясы бар науқастардың реабилитациясының негізгі принциптері.	Тыныс алу жүйесінің құрылымы мен қызметі. Тыныс алу жүйесі ауруларының түрлері (созылмалы бронхит, астма, өкпе эмфиземасы, пневмония, — ӨСОА. Оңалтудың рөлі: өкпе қызметін жақсарту, өмір сүру сапасын арттыру, асқынулардың алдын алу.Тыныс алу жиілігін, сатурацияны, қан газдарын бақылау. Қақырықтың бөлінуін және сипатын бақылау. Оттегі беру құралдарын (маска, мұрын катетері) қолдану. Қолайлы позицияны қамтамасыз ету (Фаулер қалпы). Жаттығуларды бірге орындауға көмектесу. Асқынулардың алдын алу (өкпе ателектазы, тыныс жеткіліксіздігі, бронхообструкция).	1
	Барлығы:		**18**

4.2 Симуляцияның тақырыптық жоспары

№	Тақырыптың атауы	Қысқаша мазмұны	Сағат саны
1	Кіріспе. Функционалдық қабілеттер. Функционалдық қабілеттерін қолдау әдістері.	Функционалдық қабілеттерін қозғалыс, өзін-өзі күту, қоршаған ортамен байланыс, когнитивті және әлеуметтік функцияларды	6

		бағалау, қолдау және дамыту жолдарын қарастыру. Функционалдық қабілет ұғымы және оның түрлері. Әртүрлі жастағы және әртүрлі аурулармен ауыратын пациенттердің функционалдық шектеулерін бағалау әдістері. Функционалдық қабілеттерді қолдауға арналған оңалту шаралары (емдік дене жаттығулары, еңбек терапиясы, психоәлеуметтік қолдау). Мейіргерлік көмектің рөлі мен араласу әдістері. Функционалдық тәуелділікті төмендетуге бағытталған заманауи технологиялар мен тәсілдер (техникалық көмекші құралдар, цифрлық бақылау жүйелері).	
2	Оңалту іс-шаралар жүргізу кезінде мейіргердің міндеті. Психологиялық оңалту мәселелері, оның түрлері мен әдістері.	Мейіргердің рөлін, міндеттерін және психологиялық қолдау әдістерін қарастыру. Науқастардың физикалық, психологиялық және әлеуметтік тұрғыдан қалпына келуіне бағытталған кешенді оңалту іс-шараларын ұйымдастыру. Оңалту түсінігі, мақсаттары және кезеңдері; Оңалту шараларын жүргізудегі мейіргердің міндеттері: бағалау, күтім жоспарын әзірлеу, орындау, нәтижесін бақылау және түзету; Психологиялық оңалтудың мәні және оның науқастың қалпына келу үдерісіндегі маңызы; Психологиялық оңалтудың негізгі түрлері: эмоционалдық, когнитивті, мінез-құлықтық және әлеуметтік оңалту; Жеке және топтық психологиялық қолдау әдістері (сұхбат, мотивациялық кеңес, т.б.).	6
3	Оңалту принциптері мен әдістері. Оңалту жоспары.	Оңалтудың мақсаттары, негізгі қағидаттары (жекешелік, жүйелілік, кезеңділік, қолжетімділік, дәлелділік). Медициналық, физикалық, психологиялық, әлеуметтік және кәсіби оңалту түрлері.Оңалтуда қолданылатын негізгі әдістер (емдік дене шынықтыру, еңбек терапиясы, логопедия, арт-терапия, т.б.).Пациенттің жағдайын бағалау негізінде оңалту жоспарын әзірлеу.Оңалту жоспарының құрылымы, кезеңдері және мақсатқа бағытталған тәсілдері. Оңалту нәтижелерін бағалау және түзету енгізу жолдары.	6
4	Жүрек – қантамыр жүйесінің патологиясы бар науқастарды оңалтудың жалпы принциптері.	Кардиологиялық оңалтудың кезеңдері, оңалту бағдарламаларын ұйымдастыру жолдары және жүрек ауруларының	6

		қайталануын болдырмауға бағытталған алдын алу шаралары. Жүрек-қантамыр жүйесі патологиясының негізгі түрлері (жүректің ишемиялық ауруы, инфаркт, гипертония, жүрек жеткіліксіздігі және т.б.); Кардиологиялық оңалтудың мақсаттары мен кезеңдері (стационарлық, амбулаториялық, үй жағдайындағы кезеңдер). Физикалық жүктемені реттеу, емдік дене жаттығулары, тыныс алу гимнастикасы және жүрекке түсетін салмақты бақылау әдістері. Тамақтану, психологиялық қолдау, зиянды әдеттерден арылуға өмір салтын түзету тәсілдері. Мейіргердің оңалту жоспарын құрудағы және бақылау жүргізудегі рөлі.	
5	Орталық және шеткері жүйке жүйесінің патологиясы бар науқастардың реабилитациясының негізгі принциптері.	Орталық және шеткері жүйке жүйесі патологиялары (инсульт, склероз, нейропатиялар, парездер мен параличтер, жұлын зақымдары). Реабилитацияның негізгі принциптері ерте араласу, үздіксіздік, кешенділік, мультидисциплинарлық тәсіл, пациентке бағытталған күтім; Қозғалыс белсенділігін қалпына келтіру: кинезотерапия, жаттығулар, теңгерімді қалпына келтіру әдістері; Тіл, көру, есту, сөйлеу, зейін мен есте сақтау функцияларын түзету тәсілдері;Шеткері жүйке жүйесі зақымдалған науқастарға күтім: сенсорлы-моторлық қайта жаттықтыру, тері күтімі, асқынулардың алдын алу; Психоэмоциялық қолдау, туыстармен жұмыс және әлеуметтік бейімдеу;Мейіргердің реабилитациялық топ құрамындағы орны мен міндеттері.	5
6	Зәр шығару жүйесі және бүйректің патологиясы бар науқастардың реабилитациясының негізгі принциптері.	Бүйрек қызметі бұзылған науқастардың физикалық, психологиялық және әлеуметтік жағдайын қалпына келтіруге бағытталған кешенді оңалту шараларын ұйымдастыру жолдарын меңгеру. Бүйрек және зәр шығару жүйесінің патологиялары (созылмалы бүйрек жеткіліксіздігі, нефрит, пиелонефрит, уролитияз, нефропатиялар және т.б.); Диализден кейінгі және трансплантациядан кейінгі кезеңдердегі оңалту ерекшеліктері; Оңалтудың негізгі принциптері: кешенділік, кезеңділік, жүйелілік, жеке көзқарас, мультидисциплинарлық тәсіл; Диеталық	5

		терапия, сұйықтықты реттеу, физикалық белсенділікті қалпына келтіру; Мейіргерлік бақылау: диурезді бақылау, гипертензияның алдын алу, асқынуларды ерте анықтау; Психологиялық және әлеуметтік қолдау, өмір сапасын арттыруға бағытталған әдістер; Науқасты үй жағдайында оңалту және өзін-өзі күтуге бейімдеу жолдары.	
7	Акушерлік-гинекологиялық науқастарға оңалту жүйесін ұйымдастыру.	Акушерлік-гинекологиялық науқастардың оңалтуға мұқтаж негізгі санаттары (жүктілік және босану кезіндегі асқынулар, түсік, жатыр операциялары, бедеулік, эндометриоз, онкогинекологиядан кейінгі жағдайлар және т.б.); Оңалту жүйесінің негізгі принциптері: қауіпсіздік, кезеңділік, жүйелілік, кешенділік, жеке тәсіл; Босанғаннан кейінгі және операциялық кезеңнен кейінгі оңалту ерекшеліктері; Гормоналды, психоэмоциялық және жыныстық функцияларды қалпына келтіру жолдары; Физиотерапия, емдік дене жаттығулары, диета, фармакотерапия және психологиялық қолдау әдістері; Мейіргердің оңалту шараларын жоспарлаудағы және жүзеге асырудағы рөлі; Әйелдің отбасына, еңбекке және әлеуметтік өмірге бейімделуіне көмектесу.	5
8	Хирургиялық және травматологиялық саладағы науқастарды реабилитациясының негізгі принциптері.	Абдоминалды, торакалды, нейрохирургиялық операциялардан кейінгі оңалту. Жарақаттан кейінгі қалпына келтіру шаралары. Операциядан кейінгі асқынулардың алдын алу: өкпе ателектазы, тромбоз, инфекциялар және т.б. Травматологиялық науқастарды оңалтудың негізгі аспектілері: Сүйек сынуы, буын шығуы, байлам зақымданулары кезіндегі оңалту. Иммобилизациядан кейінгі бұлшықет пен буын функцияларын қалпына келтіру. Арнайы жаттығулар мен механотерапия.	5
9	Қимыл – қозғалысы шектелген науқастарды реабилитациясының негізгі принциптері.	Қимыл–қозғалыс шектеулері: себептері мен түрлері (ортопедиялық, неврологиялық, жарақат салдары, егде жас). Қимыл белсенділігінің адам өміріндегі маңызы. Оңалтудың мақсаты мен маңыздылығы: функцияны қалпына келтіру, тәуелсіздікті арттыру, асқынулардың алдын алу.	5

10	Тыныс алу жүйесінде патологиясы бар науқастардың реабилитациясының негізгі принциптері.	Тыныс алу жүйесінің құрылымы мен қызметі. Тыныс алу жүйесі ауруларының түрлері (созылмалы бронхит, астма, өкпе эмфиземасы, пневмония, — ӨСОА. Оңалтудың рөлі: өкпе қызметін жақсарту, өмір сүру сапасын арттыру, асқынулардың алдын алу.Тыныс алу жиілігін, сатурацияны, қан газдарын бақылау. Қақырықтың бөлінуін және сипатын бақылау. Оттегі беру құралдарын (маска, мұрын катетері) қолдану. Қолайлы позицияны қамтамасыз ету (Фаулер қалпы). Жаттығуларды бірге орындауға көмектесу. Асқынулардың алдын алу (өкпе ателектазы, тыныс жеткіліксіздігі, бронхообструкция).	5
	Барлығы:		**54**

5. Әдебиеттер

Негізгі әдебиеттер:

1.Медицинская реабилитация: учебник / под ред. В. А. Епифанова. - 3-е изд., перераб. и доп. - М.: ГЭОТАР Медицина, 2023. - 688 с. : ил.

2.Гусманова Л. К. Оңалтудағы мейіргер ісі: оқу құралы / Л. К. Гусманова. - Қарағанды: Medet Group, 2024. - 168 б.

3.Гусманова Л. К. Сестринское дело в реабилитации: учебное пособие / Л. К. Гусманова. - Караганда: Medet Group, 2024. – 185.

4.Адилова, Л. М. Мейіргердің манипуляциялық әрекетінің алгоритмдері: оқу құралы = Алгоритмы сестринских манипуляций: учебное пособие/- М.: "Литтерра", 2016. - 248 бет

5. Қаныбеков, А. Емшара және таңу бөлмелерінің мейірбикелерінің іс - әрекеттері: оқулық / А. Қаныбеков, А. Қаныбекова. - Алматы: Эверо, 2017. - 200 бет.

Қосымша әдебиеттер.

1.Ахметов, Қ. Ж. Емдік массаж [Мјтін] : оқу құралы / Қ. Ж. Ахметов, Ә. Г. Ендовицкая-Хасанова ; ҚР денсаулық сақтау министрлігі; М. Оспанов атындағы БҚММУ. - Алматы : Эверо, 2011. - 152 бет. с. - ISBN 9965-526-29Х

2.Әбдірақов, Б. Қ. Емдік дене шынықтырудың негіздері [Мәтін] : оқу құралы / Б. Қ. Әбдірақов. - Қарағанды : АҚНҰР, 2019. - 110 б. с. - ISBN 978-601-7598-02-0

3. Манипуляции в сестринском деле [Текст]: учеб.пособие для средних мед. учебных заведений / под ред. А. Г. Чижа. - Ростов н/Д : Феникс, 2008.- 318 с. - (Медицина). - ISBN 978-5-222-12899-2

4.Дубровский, В. И. Лечебный массаж [Текст] : учебник / В. И. Дубровский. - М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003. - 463 с. - ISBN 5-691-01008-5

6.Бағдарламалық жасақтама және Интернет ресурстары

1.ФИЗИЧЕСКАЯ РЕАБИЛИТАЦИЯ: Учебник для студентов Под общей редакцией профессора С. Н. Попова

2.РОСТОВ-НА-ДОНУ 2005https://aknurpress.kz/reader/web/2782

Л. В. РУДНЕВА ОЗДОРОВИТЕЛЬНАЯ И АДАПТИВНАЯ ФИЗИЧЕСКАЯ КУЛЬТУРА Учебное пособие для самостоятельной работы студентов факультета физической культуры Тула Тульское производственное полиграфическое предприятие 2016 https://aknurpress.kz/reader/web/2781

3. Киспаева Т.Т. Комплексная реабилитация больных в остром периоде церебрального инсульта (Монография)
Караганда 2015 https://aknurpress.kz/reader/web/1407
4. Соколов, К.Н.Медицинский уход и сестринская манипуляционная техника : пособие для студентов учреждений высшего образования, обучающихся по специальности 1-79 01 01 «Лечебное дело». / К.Н Соколов, Е.М. Сурмач. - Гродно, 2022. - 536- ISBN 978-985-595-599-4. http://rmebrk.kz/book/1182215
5. Сетяева, Н. Н. Основы физической реабилитации: курс лекций : учебное пособие / Н. Н. Сетяева. — Сургут : Сургутский государственный педагогический университет, 2024. — 185 с. — Текст: электронный // Цифровой образовательный ресурс IPR SMART : [сайт]. — URL: https://www.iprbookshop.ru/148705.html

7. Курстың аттестациясы:

Шолу

Қорытынды баға келесі компоненттерден тұрады (салыстырмалы салмағы):

• Ағымдағы бақылау 1 (ТК А (дәрістер): жеке және топтық тапсырмалар, топтық тақырыптық дискуссияларға қатысу.

• Ағымдағы бақылау 2 (ТК С (симуляция): симуляциялық курсқа қатысу, тәжірибелік дағдыларды топтық және жеке орындауға қатысу

• Аралық бақылау

• Қорытындыемтихан: қорытынды тест және билет және СӨЖ бойынша жауаптар

Салмағы

Бағасы	**Қолданылатын бақылау құралдарының сипаттамасы (кейс, жоба, сыни талдау, модельді әзірлеу, презентация, тест)**	**Салмағы**
ТК 1 (ТК А (дәрістер, семинарлар): жеке және топтыкт апсырмалар, топтық тақырыптық дискуссияларға қатысу)	Сыни талдаудағы 3 тапсырма: -бақылау сұрақтары, - тапсырма -тесттер	20%
ТК 2 (ТК С (симуляция): симуляциялық курсқа қатысу, тәжірибелік дағдыларды топтық және жеке орындауға қатысу.	Практикалық дағдыларды пысықтау және құзыреттіліктердің орындалуын талқылау; Диспутацияланатын мәселелер бойынша аргументтерді таныстыру.	20%
Аралық бақылау	Курстық тесттер	20%
Емтиханға жіберу рейтингісі		X 60%
Қорытынды емтихан	Пән тақырыптары бойынша тесттер (200 сұрақ) және билеттер: теориялық сұрақтар, ситуациялық есептер және СӨЖ бойынша сұрақтар	X 40%
Курстық қорытынды бағасы		0-100 балл

Аттестация

Рейтинг шкаласы

Әріптік баға жүйесі	Сандық эквивлент	Баллдар (%-дық көрсеткіш)	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау
A	4,0	95-100	Өте жақсы

A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	
C	2,0	65-69	Қанағаттанарлық
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D-	1,0	50-54	
FX	0,5	25-49	Қанағаттанарлықсыз
F	0	0-24	
Бағалау критерилері	***Өте жақсы «А»:*** Студент сұрақтарға толығымен жауап берген жағдайда. ***Жақсы «В+» - «С+»:*** Студент білімін орта қалыпта жауап берген жағдайда. ***Қанағаттанарлық «С» - «D»:*** Студент сұрақтарға қанағаттанарлық жағдайда. ***Қанағаттанарлықсыз «FX» - «F»:*** Студент сұрақтарға толық емес жауап берген жағдайда.		

Пән бойынша қорытынды баға мынадай формула бойынша бақылаулар нысандарының белгіленген қатынасына сүйене отырып ресми ведомосқа енгізілген кезде автоматты түрде есептеледі:

Қорытынды баға = (ТК (аудиториялық, семинарлар) + ТК Симуляция + ТК (аралық бақылау) + СӨЖ) = РД (жіберу рейтингі) х 60% + баға (Э х 40%)

Емтихан: қорытынды тест

Оларды орындау жөніндегі әдістемелік нұсқаулар (ұсынымдар):

Аудиторияға (дәрістерге, семинарларға) дайындық кезінде берілген үлестіру материалын мұқият оқып, қайталау)

Бағалау критерилері:

Қорытынды тест: барлық курстың білімі мен түсінігін тексеруге.

Тестте 50-ден 100-ге дейінгі сұрақтан, әр дұрыс жауап-1 балл.

Тапсыру мерзімі: Орындалған тапсырмаларды жүктеу үшін белгіленген мерзім: оқу курсын аяқтаған сәттен бастап екі апта. Уақытында тапсырылмаған жағдайда төмендету коэффициенті қолданылады: мысалы, 0,75-0,9

8. Оқыту және сабақ беру әдістері

- **Аудитория:**дәріске шолу.
- **Симуляция:** шағын топтарда оқыту, командада жұмыс істеуге негізделген оқыту, симуляциялық оқыту, клиникалық оқыту, ауызша сұрау, практикалық процедураларды меңгеруді бағалау.

Қолданылатын әдістер мен технологиялар

- **Small group learning (SGL) -** шағын топтарда оқыту;
- **Cased-based learning (CBL -** нақтыжағдайларәдісі;
- **Task-based learning (TaskBL)** -коммуникативтіктапсырмаларәдісі;
- **Team-based learning (TBL) -** командадажұмысістеугенегізделгеноқытуәдісі;
- **Problem-based learning (PBL) -** проблемалықоқытуәдісі;

- **Simulation training(ST) -** симуляциялықоқыту;
- **Clinical training (CT)-** клиникалықоқыту;
- **Training based on competence(TBC) -** құзыреттіліккенегізделгеноқыту;
- **Credit-modular training (CMT)-** кредиттік-модульдікоқыту;

Студенттердің білім деңгейін және білімін бағалауға арналған бағалау әдістері мен технологиялары

- **Multiple Choice Questions – MCQ)** - көптеген таңдау тест сұрақтары;
- **Oral asking (OA)** - ауызша сұрау;
- **Short Answer Questions (SAQ)** – қысқа жауаптар;
- **Short case (SC) -** Нақты жағдайдың қысқаша сипаттамасы;
- **long cases (LC)** – үлкен құрылымсыз кейстер;
- **Short essay questions (SEQ)** – қысқа жауапты эссе;
- **Objective StructuredClinical Examination – OSCE)** - объективті құрылымдық клиникалық емтихан;
- **Skills Assessment Station (SAS)** – практикалық дағдыларды бағалау станциясы;
- **Oral report – OR)** - презентация;
- **Oral examination – OE)** - ауызша емтихан;
- **Mini clinical evaluation exercise (MiniCEX)** - мини-клиникалық емтихан;
- **Direct Observation of Procedural Skills (DOPS)** - практикалық процедураларды меңгеруді бағалау •
- **(AI - assessment interview) бағалау сұхбаты** - оқытушының/куратордың резидентура тыңдаушысымен әңгімелесу, оның мақсаты білім алушының қызметін және оны түзету жолдарын талқылау болып табылады
- **(SA - Self Assessment)өзін-өзі бағалау**-білім алушының өз жұмысын бағалау, оқу прогресін сыни тұрғыдан түсіну мақсатында, білім алу үшін дербестік пен жауапкершілікті арттырады, күшті және әлсіз жақтарын хабардар етуге көмектеседі. Көбінесе қорытынды бағаны қалыптастырудың бөлігі ретінде қолданылады.
- **(SP – standart patient)Стандартталған пациент** - білім алушының құзыреттілігін бағалауға және оқытуға қатысатын арнайы дайындалған адам.
- **(PA - portfolio assessment)портфолио бағасы** – білім алушылардың жетістіктерін бақылау және бағалау нысаны, өзін-өзі бағалауды қоса алғанда, оқу-танымдық қызметтің материалданған өнімдері бойынша қоса берілген күш-жігер нәтижелері бойынша оқудағы прогрестің дәлелі.
- **(PA - Peer Assessment) әріптестерді бағалау** – резидентура тыңдаушыларына бір-бірінің оқу тиімділігін бағалауға мүмкіндік беретін әріптестерді бағалау. Бағалау әріптестерді бағалау процесіне тартуға және бір-бірінің жұмысын сын тұрғысынан пайымдауға бағытталған.

Қосымша - 1.

Пәнді оқыту нәтижелерін бағалау критерийлері

ОН №	Оқыту нәтижелерінің атауы	Қанағаттанар-лықсыз	Қанағаттанар-лық	Жақсы	Өте жақсы
ОН1	Ұлттық және халықаралық стратегиялар	Ұлттық және халықаралық стратегиялар	Ұлттық және халықаралық стратегиялар	Ұлттық және халықаралық стратегиялар	Ұлттық және халықаралық стратегиялар

	мен ұсынымдар денсаулықты нығайту және оңалту бойынша жұмысты қалай басқаратынын түсінеді және мейірбикелік жұмыста ұсынымдарды пайдалана алады.	мен ұсынымдар денсаулықты нығайту және оңалту бойынша жұмысты қалай басқаратынын түсінеді және мейірбикелік жұмыста ұсынымдарды пайдалана алады.	мен ұсынымдар денсаулықты нығайту және оңалту бойынша жұмысты қалай басқаратынын түсінеді және мейірбикелік жұмыста ұсынымдарды пайдалана алады.	мен ұсынымдар денсаулықты нығайту және оңалту бойынша жұмысты қалай басқаратынын түсінеді және мейірбикелік жұмыста ұсынымдарды пайдалана алады.	мен ұсынымдар денсаулықты нығайту және оңалту бойынша жұмысты қалай басқаратынын түсінеді және мейірбикелік жұмыста ұсынымдарды пайдалана алады.